

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Bulev. Regele Ferdinánd (József főherceg-ut) 4. Telefon: 151. — Szerkesztő: Közlöny, Arad —: Az Aradi Nyomda vállalat tulajdona. Kiadása a rotációs nyomás. Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente 840, félévre 420, negyedévre 210, havonta 70 Lej. Külföldre havonta 80 Lej. Több: —: Erves szám 3 Lej. Vasárnap 5 Lej. —: (Bucarestben 50 bani felár.) Hirdetések tarifa szerint: —

49-ik évfolyam, 277. szám

Főszerkesztő: SIAUBER JOZSEF
1897—1932.

* Csütörtök, 1933. december 7

Hadat üzent Genfnek a római fascista nagytanács

Radikális reformokat sürgetnek, mert ellenkező esetben Olaszország is kilép a Nemzetek Szövetségéből — Mit kíván Németország?

Egyszerűsíteni kell a népszövetségi eljárást

A világpolitikai életnek újabb, hatásában még kiszámíthatatlan szenzációja van. Az új esemény egyenes folytatásaként jelentkezik annak a nemzetközi törekvésnek, amely Japán kilépésével kezdődött, hogy legutóbb Németország kilépésével érkezett újabb fordulópont-hoz a Népszövetség intézményével kapcsolatban. Ezúttal az olasz népakaratot reprezentáló fascista tanács, amelynek elnöke maga Mussolini, jutott arra a meggyőződésre, hogy elhatározó lépést tesz a Népszövetség intézményének megmentésére és ennek érdekében arra szánta el magát, hogy kategorikus és félreérthetetlen ultimátumot intézzen a nemzetközi intézményhez, amelyben egyenesen követeli annak mielőbbi radikális átreformálását. Az olasz külpolitika új lépése bombaként csapott azok közé a végnélküli tárgyalások közé, amelyek Franciaország és Németország között huzakötődtek minden konkrét eredmény nélkül és amelyekről az alábbiakban számolunk be a jelenlegi helyzet új fordulatával együtt:

Mielőtt a fascista nagytanács nyilvánosságra hozta volna alább ismertetett határozatait, Paul Boncour francia külügyminiszter és Henderson folytattak eredménytelen megbeszéléseket a német kérdéssel. Ezek során Franciaország képviselője hangsúlyozta, hogy a francia kormány nem hajlandó deferálni a német kívánságok előtt. Ugyanekkor Londonból érkezett jelentéseink arról számoltak be, hogy Hitler Francois Poncet francia nagykövettel folytatott tárgyalásai során az alábbi pontokat vetette fel, mint olyan feltételeket, amelyekhez Németország szigorúan ragaszkodik:

1. Adják meg Németországnak a leszerelés kérdésében minden próbaidő nélkül a teljes egyenjogúságot.
2. Adják vissza Németországnak a Saarvidéket népszavazás és a bányákért fizetendő kárpótlás követelése nélkül.
3. Franciaország adjon biztosítékot Eupen és Malmedy visszaadása ügyében Belgiummal folytatandó tárgyalások zavartalanságára nézve.
4. Franciaország adjon biztosítékot arra nézve, hogy nem avatkozik a Kelet-Európa új-irrendezése ügyében Lengyelországgal folytatandó tárgyalásokba.

Ebben a helyzetben jutott nyilvánosságra a római fascista nagytanács új fordulatot jelentő elhatározása.

Amint Rómából jelentik, a fascista nagytanács kedden este 10 óráig a hajnali órákig tanácskozott, amíg meghozta alábbi határozatát:

Mit kíván Olaszország?

1. Olaszország csak akkor maradhat a Népszövetség tagja, ha a Népszövetséget radikális reformnak vetik alá.
 2. Olaszország attól is függővé teszi, hogy tagja marad-e a Népszövetségnek, hogy a reformot a legrövidebb időn belül végrehajtsák. A reformnak a Népszövetség felépítésére, funkcióira és egyéb céljaira is ki kell terjednie.
 3. A háborús adósságok kérdésében a nagytanács úgy határozott, hogy jó szándékainak bizonyítására a december 15-iki esedékességkor Olaszország 1 millió dollárt fizet, abban a reményben, hogy a tényleges megegyezés végleg lezárja ennek a háborús zsoldnak számláját.
- Londonból jelentik: Az egész angol sajtó közli a fascista nagytanácsnak a Népszövetség reformját követelő határozatát. A Reuter-iroda szerint Olaszország követelésének legfőbb pontjai: a népszövetségi eljárás egyszerűsítése a végtelen viták elkerülése céljából, továbbá a kishatalmak beleszólási jogának korlátozása és a Népszövetség megszabadítása a versaillesi

békeszerződéstől. A fascista nagytanács ugyanígy érzi, hogy

a Népszövetség a békeszerződések végrehajtásának lett az eszköze.

megrögzítette a győztesek és a legyőzöttek közötti különbséget és előidézte Anglia és Franciaország uralmát a világ felett.

A fascista nagytanács határozata teljesen megfelel a berlini várakozásoknak.

Oroszország, Amerika, Japán és Németország után, most már Olaszország is távozik a Népszövetségtől.

Az itteni lapok véleménye szerint Olaszország tulajdonképpen ultimátumot intéz Genfhez, amely a Népszövetség jelenlegi szervezetének végét jelenti, mert Olaszország nélkül a Népszövetség kizárólag angol és francia érdekközösség volna.

A magyar álláspontot a félhivatalos „8 Órai Újság” közli:

Magyarország örömmel üdvözlí az olasz fascista nagytanács határozatát.

Duca rádiószózata az ország népeihez

Az adók realizálásáról, az alkotmányosságról és az alkotó nacionalizmusról beszélt a miniszterelnök

BUCURESTIBŐL jelentik: A Magyar Párt nevében ma megjelent báró Szentkereszthy Béla Duca miniszterelnöknél, akit arra kért, hogy biztosítsa a választások tisztaságát. A miniszterelnök negyven perccel keresztül tárgyalt a Magyar Párt képviselőivel és kijelentette, hogy a legtisztább választásokat akarja, egyben pedig felkéri az Országos Magyar Pártot, hogy abban az esetben, ha valahol a legcsekélyebb sérelmet is tapasztalja, úgy azt akár táviratilag is, azonnal tudassa vele. Duca miniszterelnök hangsúlyozta, hogy a leghatározottabban kívánja megtorolni a tulkapásokat és visszaéléseket. Kérte a Magyar Pártot, hogy viseltesék teljes bizalommal a kormány iránt, amelynek az az óhaja, hogy a választások a legnagyobb rendben és a törvényesség szellemében folyjanak le.

Itt írjuk meg, hogy Duca miniszterelnök felhívást intézett az erdélyi mócokhoz, akiket

mert Magyarország a Népszövetségbe történő belépése óta állandóan hangoztatta, hogy a Népszövetség mai formája nem felel meg a célnak. Magyarország évek óta sérelmezi, hogy az utódállamokból érkező összes magyar kisebbségi panaszok Genfben meghallgatásra nem találhatnak és végül a statutumok nehézségei miatt orvoslásra nem számíthatnak.

Amint az éjjeli órákban jelentik, a fascista nagytanács ultimátumában kéri:

egy külön tanács felállítását, amelynek elsősorban a négyhatalmi szerződés aláíról lennének tagjai.

Ezt a külön tanácsot a Népszövetség korlátlan jogokkal ruházná fel. Később ebbe a tanácsba Olaszország szeretné belevonni az Egyesült-Államokat, Szovjetországot, sőt Japánt is.

Angliában és Franciaországban érthető izgalommal tárgyalják Olaszország javaslatát a Népszövetség reorganizációjára vonatkozólag. El vannak készülve azonban arra, hogy ha nem teljesítik Olaszország kívánságát, úgy az minden bizonnyal a végső konzekvenciákat vonja le.

„Marcia da Roma!”

A római Tribuna szerint a Balbo tábornok által felolvasott határozati javaslat röviden összefoglalható jelszava: *A Marcia da Roma (Levonulás Rómából), ami azt jelenti, hogy a fascista elvek megkezdtek hódító utjukat az olasz határon túl élő lelkek felé.*

A lap azt írja, hogy Mussolini a háborús adósságok fizetését nem pénzügyi problémának, hanem háborús kérdésnek tekinti. A jóvátetelek ügyét Európa Lausanne-ban lezárta. Ideje, hogy lezárja az adósságokat is.

A hajnali órákban jelentik Genfből, hogy a fascista nagytanács határozatát, amely az olasz népnek a Népszövetséggel kapcsolatos magatartása felett döntött, ma délelőtt tudták meg Genfben, ahol azonban nem keltett különösebb meglepetést, miután Avenol népszövetségi költőnk római látogatása óta tudták, hogy hasonló állásfoglalás várható. A határozattal kapcsolatosan népszövetségi körökben hangsúlyozzák, hogy jólesően hatott Olaszország ama gesztusa, hogy nem végső, ultimátumszerű döntést hozott.

arról biztosított, hogy a legjobb szándékkal viseltetik velük szemben és hogy a kormány egyik legszentebb kötelességének tartja, hogy Bratianu lonel nyomdokain haladva a mócok helyzetén segítsen.

Az igazságügyminiszter körlevelet intézett az összes ügyészségekhez, amelyekben felhívja ezek figyelmét arra, hogy

a szélsőséges elemekkel a legerélyesebben lépjenek fel

és mindenütt akadályozzák meg, hogy ezek az áramlatok az ifjúság körében elterjedjenek. A kormány intencióinak megfelelően, Campolungban Nicolae Stefan csendőrkapitány, Dragulescu lelkésznel, annak gimnazista fiánál és Proca lelkésznel házkutatást tartott. Mindhárom helyen vasgárdista röpiratokat, fegyvereket és kompromitáló iratokat találtak. A két lelkész, valamint

ARADI FILHARMONIA EGYESULET

DECEMBER
12-én, keddenKULTURPALOTA
PONTOSAN 9 órakor.

I. NAGY ZENEKARI HANGVERSENYE

Vezényel és szólista: SHUK LAJOS.

290

Jegyek 25.— Lejtől felfelé: SANDOR FERENCNÉL.

a gimnáziumi tanuló ellen megindították az eljárást.

Egyes bucaresti-i jelentések szerint, a kulisszák mögött Tilea volt államtitkár nagyszabású tervet készít elő.

Eszerint Vaida összes hívei kilépnének a nemzeti-parasztpártból

és felvonnák a tárgyalásokat Bratianu Györggyel és Gogával, akikkel Vaida elnökelete alatt megalakítanak a legnagyobb és — Tilea szerint — a legösszefogottabb jobboldali pártot.

Szerdán este hét órakor Duca György rádiószózatot intézett az ország lakosságához, amelyben kormánya programját vázolta.

Amikor átvettük az ország vezetését, két szempont vezetett. Az egyik az, hogy hiük maradunk a parlamentáris rezsimhez és az alkotmányhoz. Ez volt az alap, amelyen a régi két román fejedelemségből a királyság kiépült és amely szilárd fundamentumul szolgált az 1918-ban bekövetkezett egyesüléshez is. Kormányom tehát továbbra is ezeket az elveket tartja szem előtt, mert csak így tudja elképzelni Románia boldogulását. Második szempontunk az volt, hogy minden áron és minden áldozattal helyre állítjuk a költségvetési egyensúlyt. Tudatában vagyunk annak, hogy az ország első békéje nagyrészt attól az egyensúlytól függ, amelynek gazdasági és a pénzügyi életben feltétlenül fenn kell állnia. Kormányom tudatában van annak is, hogy a lakosság egyrésze túlmagas adókat fizetett és ezért az adókat a polgárság redlős fizetőképességének szintjére akarjuk leszállítani. A legszigorúbb takarékoskosságot hajtjuk végre a költségvetésben, a parazita intézményeket pedig, amilyenek az autonóm intézmények, haladéktalanul megszüntetjük. Tudjuk, hogy az egész világon a gazdasági életet súlyos válság sorvasztja. Mi azonban arra törekszünk, hogy a nemzetközi gazdasági válság kihatásait Romániában a minimumra csökkentjük le. A konverzióról szólva meg kell említenem, hogy tiszteletben fogjuk tartani az adósok azon jogait, amelyeket eddig a törvények részükre biztosítottak. Azokban az esetekben pedig, ahol úgy látjuk, hogy túlmagasak az adósságok, újabb csökkentéseket hajtunk végre. Progra-

munk egyik leglényegesebb pontja a városi adósságok szanálása. A vezetésem alatt álló kormány hathatós segítségben kívánja részesíteni az ország produktív erőit, így a mezőgazdaságot, ipart és kereskedelmet, tehát a nemzeti munkát. Programunk megvalósítása s annak eredménye nem tőlünk függ. Ezért fordulok az ország összes polgáraihoz, akiket felszólítok, kövessenek bennünket és őrizzék meg lelki fegyelmüket.

A román nép az évszázadok során sok nehézséggel küzdött meg — fejezte be beszédét — de politikáját a gyűlölet sohasem vezette. Nem vezetheti tehát a román kormányt sem a gyűlölet érzése. Kormányomat sohasem töltheti el sem osztálygyűlölet, sem pedig fajgyűlölet. Mi az alkotó nacionalizmus alapján állunk, amely az egyetlen járható út a bal- és jobboldali szélsőségek között és amely elvezet ahhoz a célhoz, amelynek az építés a lényege. A kormány a rendet és a haladást szolgálja és ezért fordul szavával az ország minden polgárához, mert csak az ő segítségével válthatja valóra terveit, valósíthatja meg munkaprogramját mindannyiunk, Románia érdekében!

A miniszterelnök beszélt még a kormány külpolitikai magatartásáról, amelynek gerincét a béke képezi. A békeszerződésekről szólva, Duca miniszterelnök kijelentette, hogy a kormány továbbra is az eddigi külpolitikát folytatja, amelynek egyik sarkalatos pontja: kiktartás a békeszerződések mellett.

Grandiózus ünnepek Amerikában a prohibíció végleges megszüntetése miatt

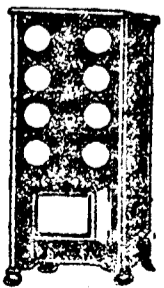
Diszbankett a new-yorki városházán. — Revüszített felvonulások — Még a párisi amerikai kolónia is ünnepelt...

New-Yorkból jelentik: Az Egyesült-Államok területén mindenütt hatalmas ünnepeket rendeztek a prohibíció eltörlésének hivatalos életbe léptetése alkalmából. A new-yorki városházán ünnepélyes diszbankett volt, amelyen az amerikai társadalom színe-java, valamint a revü-színházak legszebb görlei vonultak fel. Az egyik ötletes gör a huszonegyedik pótszakasz jelmezét viselte: fehér papír-ruhára nagy fekete betűkkel a pótszakasz szövegét nyomták, amely megszünteti a szesztilalmat.

Mint Párisból jelentik, a francia fővárosban élő amerikai kolónia is megünnepelte a szesztilalom eltörlését, amely tulajdonképpen azért következett most hivatalosan is be, mert az Utah-állam is megszavazta a 21-ik pótszakaszt és ezzel az összes amerikai államok kétharmada foglalt állást a prohibíció megszüntetése mellett.

Az amerikai alkotmány értelmében legalább

FATÜZELÉS

törén vezet a közkedvelt

„ZEPHIR“ Polytonégó kályha

10 kg. fával lűt egy 24 órán át normál szobát

Szántó Dezső és Fia redőny- és kályhagyár Oradea. 280

Lerakat: Csetey & Seitz, vaskereskedés.

Kerjen díjtalan képes árjegyzéket!

Elhangzott az első sterilizációs ítélet

Az ellélt felesége megnyugodott, de a delikvens felebbezett

DUISBURGBÓL jelentik: Az itteni törvényszék tegnap hozta meg az első sterilizációs ítéletét. Egy 33 éves munkás volt a vádlott, aki erköcstelen merényletet követett el egy fiatal leány ellen. A bíróság a tanukihallgatások után a munkást husz havi börtönbüntetésre és sterilizálásra ítélte, azzal a kikötéssel, hogy a sterilizálást csak akkor hajtják végre, ha ebbe az ellélt is belenyugszik.

Az ítélet ellen az ügyész fellebbezett a sterilizálás kötelezővé tétele érdekében. A munkás jelen lévő felesége belenyugodott a sterilizálásba, míg maga a vádlott kijelentette, hogy a sterilizálásba nem nyugszik bele, mondván, hogy erős akarattal leküzdi majd a kényszerhatásokat.

Híres ékszerek a kalapács alatt

Londonból jelentik: A Christie műkereskedő cég december 15-ikén megkezdte az európai fejedelmek kincseskamrájából származó nagyértékű műtárgyak árverését. Kalapács alá kerül többek között néhai Erzsébet magyar királynénak ötvenhét nagyszerű briliánsból álló nyaklánc, valamint egy negyvenegy darabból álló nyakék, amelyet Josephine császárné adott nászajándékkul Hortenzia leányának, mikor ezt Bonaparte Lajos herceg feleségül vette. Az aukción igen sok, antikvitás szempontjából is nagyértékű régiséget adnak el és valószínű, hogy a műgyűjtők között nagy csaták fognak lefolyni a híres darabok birtokáért.

Miklós Andor végrendelete

Jelentékeny összegeket hagyományozott vállalata minden egyes alkalmazottjának is

Budapestről jelentik: Az Est-lapok elhunyt főszerkesztőjének, Miklós Andornak végrendeletét családja és lapvállalatainak vezetői előtt felbontották. Mint már jelentettük, Miklós Andor vagyonának általános örökösévé feleségét, Gombaszögi Fridát nevezte ki. Gombaszögi Frida öröklie az elhunyt férje tulajdonában volt részvényeket, de az örökséget az elhunyt főszerkesztő, két testvére javára huszonöt százalék erejéig utóöröklési jog terhelte meg. A gyönyörű budai palotát berendezésével együtt szintén Gombaszögi Frida öröklie, mint szabad vagyont.

Miklós Andor végrendeletében nemes módon gondoskodott munkatársairól is. Salusinszky Imrénnek 80.000 pengőt, Földi Mihálynak 20.000 pengőt, Mester Sándornak 15.000 pengőt, a szerkesztőség tagjainak 5—3000 pengőt hagyományozott. A kiadóhivatal tisztviselői közül azok, akik a lap alapítása, vagy tíz év óta állanak a vállalat szolgálatában, 3—1500 pengőt kapnak. Külön fejezetben emlékezett meg végrendeletében Miklós Andor sógoráról Sebestyén Arnoldról s özvegyének 5000 pengő életjáradékot, halála esetén pedig az özvegy gyermekeinek fejenként havi 600 pengő életjáradékot biztosít. Két sógornőjének: Gombaszögi Ellának és Irénnek 30—30.000 pengőt hagyományozott az elhunyt. Első feleségének, Hans Valériának 80.000 pengőt hagyott, míg az újságíró-testvértetének 20.000 pengőt hagyományozott. Most felbontott végrendeletét Miklós Andor 1931. április 25-én készítette el.

Gyermekrabló szadista rém garázdálkodik Angliában

Az új rém lelkiismeretét egy gyilkosság, egy gyermekkínzás és két gyermekrablási kísérlet terheli — Egy megmenekült kis áldozat megrázó vallomása

Londonból jelentik: Rejtélyes gyermekrabló szadista rém garázdálkodik napok óta Angliában. Egy hét alatt négy helyen tűnt fel és egyszer halált is okozott.

Egy gyilkosság, egy példátlanul kegyetlen gyermekkínzás és két gyermekrablási kísérlet

terheli eddig a rém lelkiismeretét.

Egy héttel ezelőtt Leicesterben történt az első és legsúlyosabb büncselekmény. A rém elrabolta Derek Robb hároméves kisfiút. Anyja a kisgyermeket leküldte játszani a ház elé. Innét tűnt el az apróság. Másnap

a folyó partján találták meg holttestét.

Megállapították, hogy a rém az apróságot először össze-vissza verte, azután bedobta a vízbe, amely később partra sodorta a meztelen kis holttestet.

London egy déli külvárosában, Bermondseyben tűnt fel a rém és elrabolta egy biztonsági ügynök hatéves kisfiát, Herbert Taylort. Ez a kisfiú megkerült és drámai körülmények között mondta el az esetét.

— Lent voltam az uccán, amikor jött egy bácsi és hívott, hogy menjek el vele, majd ad valamit. Felszálltunk egy autobuszra, aztán sokszor átszálltunk és amikor már este lett, egy temetőhöz értünk. A bácsi áttett a temető falán, aztán maga is átugrott. Mentünk a sírok között és nagyon féltem. Egyszerre csak letrört egy ágat, engem levethetőtetett és verni kezdett. Azt mondta: anyuka mondta neki, hogy verjen meg, mert rossz vagyok. Összevissza vert, nagyon sirtam.

Még most is tele van a testem sebekkel.

Aztán ismét felöltöztetett és az egyik sír tö-

Divat felöltök Moskovitz-nál!

Titokzatos körülmények között szöktették meg Kalmár Katót a temesvári szigurancáról

temesvári szigurancafőnököt. — Mi történt a rövid fogságban?

Temesvárról jelentik: Rendkívül érdekes ügy foglalkoztatta ma a temesvári táblát. Popovici Cornel szigurancafőnök és Trifu Rujan főnökhelyettes álltak vádlottként a tábla előtt. Az ügy előzményei a következők: 1931-ben a temesvári szigurancára egy nagyszabású kommunista összeesküvést leplezett le, amelynek központjában Singer Imre és 11 társa állott. Letartóztatásuk után a nyomozás tovább folyt és ennek eredményeképpen néhány nap múlva őrizetbevették Kalmár Kató, néhai Kalmár Lajos valkányi földbirtokos dúsgazdag leányát. Kalmár Kató állítólag részese lett volna az összeesküvésnek. A földbirtokos egyetlen leánya mindössze két napig maradt fogságban, mert hirtelen szabadlábra helyezték; nyomban Magyarországra utazott és ma is Budapesten él.

A temesvári ügyészség ezt követően azonnal hatállyal felfüggesztette állásából Popovici Kornél szigurancafőnököt és helyettesét, akiket azzal vádolták, hogy Kalmár Katót meg-

vében lefeküdtünk aludni. Reggel kivitt a temetőből és elment. Később jó bácsik megtaláltak.

A szadista rém a múlt hét folyamán Northamptonban egy hatéves kislányt is el akart rabolni. Biciklijére kapta, a kislány azonban skoltolni kezdett,

ugy hogy a rém ledobta kerékpárjáról és elmenekült. Uxbridge közelében két kislányt akart magával csalogatni, de ez a kísérlete sem sikerült. A rém valamennyi személyleírása megegyezik:

kicsi, vézna, borostásarcu, őszülő halántéku, rosszul öltözött ember,

rendszerint kék munkaruhát visel.

A „guruló” német milliárdok

Mennyi pénzt költ Németország — külföldi propagandára? — Holland tankok Németországnak

Berlinből jelentik: Súlyos repülőszerecséllenséget fenyegette Hitler birodalmi kancellárja. Hitler Adolf, mint ismeretes, minden utját saját repülőgéppel teszi meg, pilótája már két éve áll szolgálatában és egyike Németország legjobb repülőinek. A kancellár tegnap Münchenből Berlinbe repült és amikor a tempelhofi repülőtér fölé értek, a pilóta képtelen volt a nagy köd miatt tájékozódni. Kétszer próbált leereszkedni, azonban

az utolsó pillanatban észrevette, hogy helytelen irányban közelíti meg a földet.

A sikertelen landolási kísérletek után a pilóta irányt változtatott és Berlin közelében, Staaken mellett szállt le gépével, ahol a köd kissé felengedett. Hitler Adolfnak semmi baja sem történt.

HÓDOLAT APPONYI CIPŐINEK!

A LEGSZEBB, LEGJOBB ÉS LEGOLCSÓBB CIPŐK NAGY VÁLASZTEKBAK!!!

A Dimineata mai száma feltűnést keltő cikkben foglalkozik a Der Neue Vorwärts című szociáldemokrata lap egyik jelentésével, amely részletesen felsorolja, hogy

milyen összegeket költött eddig a német kormány propaganda céljaira és európai államokban?

A lap kimutatását az alábbiakban közöljük (a márka-összegeket leíjen tüntetjük fel):

Ausztria 200 millió lej, Csehszlovákia 200 millió lej, Svájc 30 millió lej, Svédország 20 millió lej, Belgium 28 millió lej, a balti államok 20 millió lej, Hollandia hatvan millió lej, Egyesült Államok 160 millió lej, Délamerika nyolcvan millió lej.

A lap nem közli azokat az összegeket, amelyeket a német propaganda Franciaországban költ el.

Párisi jelentés szerint a radikális szocialista párt Vichyben tartott értekezletén a résztvevők között hire járt, hogy

egy nagy francia cég Hollandia közvettségével tankokat szállított Németországnak.

Guernot képviselő kérdést intézett ezirányban Daladier hadügyminiszterhez, akinek most közzétett válasza szerint Franciaországból hadianyagot csak a kormány engedélyével lehet kivinni, viszont a francia kormány ilyen engedélyt nem adott és tudomása sincs arról, hogy tankokat engedély nélkül kiszállítottak volna az országból.

Helyreállt a rend a budapesti egyetemeken

Budapestről jelentik: A tudományegyetem rektora: dr. Angyal Pál ma magához kérte a főiskolai ifjuság vezetőit, akikkel megbeszélte a tüntetésekkel kapcsolatos teendőket. Sikerült megállapodásra jutni az egyetemek vezetői és az ifjuság között és megállapították, hogy a múlt napok eseményei tisztára félreértésen alapulnak és a nataláság megnyugtatót kapott arra vonatkozólag, hogy abban az esetben, ha gondoskodni a rend betartásáról, egy tanári kar támogatni fogja a követeléseket.

Gombos Gyula miniszterelnök egyébként szintén tanácskozni fog az ifjuság vezetőivel az egyetemek békéjének helyreállítása tekintetében.

CORSO-MOZGO mai műsora:

Operette-repriz olcsó helyárrakkal.

WILLY FRITSCH

Aszfaltbetyár!

CAMELLA HORN — RALPH A. ROBERTS

Ma délután 3 órakor!

A VIG SZALMAÓZVEGY!

zenés vígjáték Maria Paudler, Fritz Kampers, Adele Sandrock. Jegy lei 8.— plus 2.—

CORSO! Holnap premier!

ANNY ONDRA

Hoffmann kisasszony meséi!

Temesváron 8 héten keresztül zsúfolt házak

Napokig nem lehetett jegyet kapni.

Kacagástól visszhangzott az egész város.

Mától jegyelvétel!

WIZO táncos-tea

10-én, vasárnap 6 órai kezdettel új otthonunkban: volt Szabadság-tér (Hirschfeld-ház)

„Ha mennem kell, itt maradok!”

Intim interjú Aradváros rendőr-kvesztorával

— Halló, ott kvesztura? Kérem dr. Moga kvesztor urat!

— Halló, itt dr. Moga.

— Kvesztor ur, halaszthatatlan és elengedhetetlen fontos ügyben szeretnék Veled beszélni.

— Sajnálom, nem érek rá!

— De nagyon fontos!

— Sajnálom... különben... délután öt órakor. De csak akkor, ha nagyon fontos.

— Ott leszek.

És délután öt órakor, a „halaszthatatlan” és „elengedhetetlen” jelzők alapján, becsempésztem magam dr. Moga Romulusnak, Aradváros kvesztorának hivatali szobájába. Semmisem volt életbevágó, de tudtam, hogy ezekben az izgatott választási feszültségekkel és rendőrségi vizsgálatokkal telített atmoszférájú környezetben dr. Moganak nincs ideje intervjúkat adni, sem a rendőrséget közvetlenül érintő ügyekben, sem a maga személyes kérdéseiben. Mert ezek a személyes kérdések tíz nap óta foglalkoztatják a város egész társadalmát. Az újságíró elképzelése tehát az volt, hogy becsempészi magát a kvesztorhoz és egy baráti beszélgetés keretében, apró ravaszkodásokkal fanatikus kíváncsisággal kikaparja a pletyka hamujából, az igazság gesztenyét. Moga dr. nem szívesen áll kötelnek. Nem minthogyha az újságíró tollától félné, — hiszen irtak Bucurestiben és Aradon az Orgovics ügyről — hanem egyszerűen minden perc hiányzik a napi munkaprogramjából.

— Végezzünk gyorsan. Minden perc drága: reggel öttől hétig a királyi vonatot vártam, ma este megint Mihály vajda vonata elé megyek, ami a két terminus közé esik, az csupa megfeszített munka. Előre kijelenthetem, hogy sem az újságírónak, sem a jóbarátoknak nem mondhatok semmit. Nem akarok semmit sem mondani.

Ez rossz bevezetés, majdnem elkedvetlenítő. Azonnal érzem, hogy párbajozni fogok dr. Mogával, ezt az előrelévő defenzív helyzetet, egyetlen merész vágással átszakítom.

— A városban azt beszéltek, hogy áthelyeztek Chisenevbe. Mi igaz ebből?

Dr. Moga mosolyog.

— Semmi, fogalmam sincs róla. Pletyka. Ha jobban tetszik: Mikulást tréfa, vagy kacsa!

— Ma délelőtt például azt is hallottam valakitől, hogy letartóztattak.

— Amint látod — mondja Moga dr., kicsit keserű mosollyal a száján. — Ellenem eljárás nincs, sem fegyelmi, sem büntető. Az Orgovics-féle vizsgálat lefolytatva nincs, folyamatban lévő vizsgálatokról nem nyilatkozhatom.

— Hát mégis, — kérdelem úgy, minthogyha naiv lennék — hogy kerülnek akkor ezek a verziók forgalomba?

— Hallók olyan verziókról is, — mondja a kvesztor — hogy direkt elbujtam az emberek szemé elől. Erre semmi okom nincs. Tiszta tekintettel nézek mindenki szemébe. A választási idő alatt a rendőrségnek megfeszített erejére van szüksége. Tíz nap óta teljes permanenciában vagyunk, a kvesztori kötelességek teljes mértékben lekötnek, minden erőm azé a munkáé, amely a választások idejére nagy fegyelmet, roppant körültekintést, elővigyázatos óvatosságot és még több energiát igényel.

— És a magánélet?

— Természetes, hogy most nem élhetek magánéletet. En az a munkát folytatom, amely a kötelességem: Ennek a városnak a rendjét kell megóvnom, ezt tettem az elmúlt esztendő során is, ezt teszem ma. És ez egy kicsit fontosabb, mint az, hogy cáfolatokat adjak ki a rólam keringő legendákra.

Most egy olyan kérdés következik, amit nem könnyű feltenni senkinek, nemcsak a riporternek:

— És... hogyha mégis... el kellene menned Aradról, ha mégis áthelyeznének? Mennél? Maradnál? Ügyvéd is lehetsz! És itt itthon vagy.

Rohamosan nő az érdeklődés „rejtett-sor”-pályázatunk iránt

Százával érkeznek be kiadóhivatalainkba naponta a pályázatok — Sorszámossal láttuk el pályázati szelvényeinket

Széthapkodják már a koradélelőtti órákban az Aradi Közlöny friss példányait az újságárusoknál az izgatott rejtett-sor-vadászok

Százakra megy naponta azoknak a megfeszített „rejtett sor” pályázatoknak a száma, amelyekkel olvasóink és előfizetőink elárasztják az Aradi Közlöny kiadóhivatalát. Minden egyes beérkező pályázatot, amelyet lapunk megfelelő szelvényén a jelzett határidőig juttatnak el hozzánk, külön erre a célra beállított kiadóhivatali adminisztrációnk tart nyilván, úgy,

hogy nem érkezhetik be annyi megfeszítés, hogy azok közül akár egy is ne kerülne pontosan a karácsony előtti sorsolásunk döntőbírósdáig elé.

Leikes sorvadászaink, akik között a nemes ambíciót még jobban felküzeltte értékes díjjaink hosszú listájának közzététele, mindenképpen meg lehetnek győződve róla, hogy tizenkét ajándékukat valóban csakis azok a sorvadászok között sorsoljuk ki, akik a legtöbb helyes megfeszítést juttatták el határidőre hozzánk. Kiadóhivatalunk még azt a könnyítést is megadja, hogy mindazok, akik csak máttól kezdve állanak be sorvadászaink napról-napra növekvő táborába, ugyanolyan esélyekkel indulhatnak, mint azok, akik már kezdettől fogva részt vesznek, mert december hó 21-éig még sok „rejtett sor”-feladványt adunk fel, mert csakis azok jöhetnek számításba a sorsolásnál, akik a legtöbb helyes megfeszítést küldötték be.

Karácsonyi ajándék-tárgyaink listája egyébként Addig a következő:

1. Ezüst férfi-cigarettatartó (Hartmann Kálmán ékszerész-cégtől, Minorita-palota).
2. Modern női aranykarkötő (Dukász Testvérek ékszeráru üzemből, Str. Gajdu 3.)
3. Egy öltöny férfi ruhának való illem szövet (Schutz I. posztóáruházából, Városi Kávétázzal szemben).
4. Egy Browni-Kodak fényképezőgép (Bloch H. fényképezési szaküzletéből).
5. Egy modern üvegszerviz (Szabó Albert üveg- és porcellánáruházából).
6. Értékes és elegáns piperekészlet Flapjack-el („City” drogéria, Zeiner I., Minorita-palota).
7. Egy pár elegáns férfi- vagy nőcipő (Apponyi Testvérek-cégtől, Városházával szemben).
8. Értékes Rosenthal feketekávé-készlet (Szabó Albert üveg- és porcellánáruházából).
9. Nagydoboz elsőrangú csokoládé („Csokoládékirály”-tól, volt Forray-ucca).
10. Tíz darab értékes szépirodalmi mű.
11. Nagydoboz elsőrangú csokoládé („Csokoládékirály” v. Forray-uccal üzletéből).
12. Egy nagy, színes fotoportrait és hat darab művészi levelezőlap-fénykép (Készül: Székely André foto-studiójában, Bulv. Reg. Maria 22., a Megyei Takarékpénztár épületében).

Az Aradi Közlöny mai számában közölt megfeszítési szelvényünket már sorszámossal megjelölve találják „rejtett sor”-vadászaink ezuttal lapunk 10. oldalán. A sorszám adminisztrációs okokból szük-

Dr. Moga ebben a pillanatban összeráncolja a homlokát, a szeméi homályosak lesznek, lassan megfontoltan tagolva, mintha minden szava mögött ott állna egy láthatatlan cenzor, ezt feleli:

— Chisenev: legenda: Enyhén szólva. Azonban mindenkinek fáj elmenni olyan helyről, ahol otthon érzi magát, ahol összeforr a város társadalmával, ahol nem szolgál más érdekét, csak az országét és a városét, csak a közrendét, amelyre el volt kötelezve. Hát persze ez nehéz lenne.

— És ha mégis bekövetkezik?

— Akkor nem mennék, — felelte a kvesztor — vagy azt hiszem, hogy nem tudnék menni...

A telefon cseng. Ujra kéri Moga dr.-t. A zürzavaros csilingelés közben; ezzel a pár érdekes mondattal, úgy csempészem ki magam, mint ahogyan bejöttem...

Fekete Tivadar.

séges, egyben sorvadászaink is figyelemmel kísérhetik általa, hogy hányadik fordulójánál tart naponta a közkedvelt, szórakoztató és egyben a nagy tömegek által méltán kedvelt új karácsonyi rejtett-sor-pályázatunk. Második számú „rejtett sor” megfeszítésünket az Aradi Közlöny pénteken reggel megjelenő számában tesszük közzé.

Színház — Művészet — Irodalom

* A „Fehérvári-huszárok” bemutatója. Olyan operett ez, amiből pontosan 12 egy tucat. Kaszárnyafigurák, nagyrészt papirosból, szólásmondások, nagyrészt a népszólam frazeológiájából és általában véve az a papirmasszélevegő, amit azokban az üzletekben érünk, ahol művirágot vártunk. Mindamelllett van benne néhány szép magyar melódia, néhány pattogó csárdás és néhány mulatságos jelenet. Az operettegyüttes igyekezete szórakoztató estét szerzett azoknak, akik az ilyen témákat még nem unják. Felhív Ervin ügyes rendezése és groteszk kabaréalakítása, ifj. Szendrey Mihály duettje Somlay Juliával és Dálnoki Dudussal, az izlésesen öltözködő Ágoston Baba és Tunyogh Péter néhány kellemes énekszámával, Kun markáns örmesterével, valamint Lenkey, Szabó, Gömöri Emma, Bársony megszokott játékkal járultak hozzá ahhoz, hogy a „Fehérvári-huszárok” előadását közönségsiker kísérte, s a jó karzati hangulat egyet jelent a nívóval is. (f.)

* Hatalmas sikert aratott a Fehérvári-huszárok. A kitünő operett ma, szombat este, vasárnap délután és este műsordarabja a színháznak.

* Szombat délután egészen alacsony helyárakkal: Egy csók és más semmi. Szombat délután 5 órára nagyszerű operettújdonyságot tűzött műsorra a színház igazgatósága. Az „Egy csók és más semmi” kerül színre 25, 20, 15, 10 és 7 lejes helyárakkal, a premier eredeti kiosztásában.

* Vasárnap délután 6 órakor délutáni helyárakkal: Ember a hid alatt, a kiváló Indig-vigjátékújdonyság kerül színre.

Olesó árak Moskovitz-nál!

* A „Korunk keresztmetszete”. Értékes gondolatokban gazdag előadás színhelye volt az új aradi Szociális Misszió új helyisége. Yost István „Korunk keresztmetszete” címmel komoly felkészültséggel összeállított előadást tartott. Az előadás társadalompolitikai és gazdaságpolitikai kérdéseket világított meg és mindvégig őszinte érdeklődést váltott ki az összegyűlt nagyszámú közönségekben. Az előadás befejeztével közkívánatra Yost István lebilincselő felépítésű és irodalmi nívón álló novelláját olvasta fel nagy tetszés mellett.

Karácsonyi utazás — a tavaszba Tenerifa és Madeira szigetre

1933. december 22-től 1934. január 6-ig.

a „Milwaukee” nevű legnagyobb német motoros-hajóval 8154 km. A legolcsóbb ár Hamburgtól:

7585 lei.

Üdülést nyújtó, szórakoztató utazás a verőfényes délre egy, csak I. osztállyal rendelkező, minden kényelmet nyújtó, legmodernebb hajón.

További felvilágosítások és jelentkezések a

Hamburg Amerika Linie S. A. R.

aradi képviselőnél.

Künstler vizum- és utazási iroda

Arad, Bul. Reg. Maria 24.

Merényletet követtek el az országot behálózó kokain-csempészséleplezője ellen

Bucurestiből jelentik: A nagyarányú kokaincsempészség ügye napról-napra újabb szenzációkkal szolgál. A mai nap tragikus szenzációja az a merénylet, amelyet a csempészséleplezője ellen követtek el. Mint az *Aradi Közlöny* részletesen megírta, a nagyarányú kábítószer-csempészt egy jó utraa tért, kiszabadult rab leplezte le *Rosnoeanu* bucaresti-i vizsgálóbírónak, aki a volt rab segítségével csalta lépre a csempészségi ügyben letartóztatott két bucaresti-i gyógyszerészt, a bucaresti-i orvost, valamint a tegnap letartóztatott brassói gyógyszerészt is.

A csempészségi ügy leplezőjét tegnap ismeretlen tettesek megtámadták és leütötték.

ugy hogy súlyos állapotban szállították az egyik kórházba. Remélik, hogy sikerül megmenteni az életnek. Erélyes nyomozást indítottak a tettesek kézrekerítésére. Biztosak a nyomozóhatóságok abban, hogy a merényletet követte a kábítószerrel kereskedő bünszövegket áll, amely ily módon állott bosszút a feljelentőn.

Érdekes tudósítást közöl a *Cuvantul* mai száma a brassói gyógyszerész letartóztatásáról, amellyel kapcsolatosan a hatóságok újabb, nagyfotosszerű adatok birtokába jutottak. Brassóban a volt rab a *Minerva-gyógyszertár* tulajdona. Itt nagyobb tétel kábítószer vásárolt: *tíz gramm heroinot, amelynek grammjéért ezer lej számított a gyógyszerész, hat tiola moriumot, husz gramm ópiumot, öt gramm kokaint és tíz kocka komprimált heroinot, amelyért összesen huszezer lej számított fel Grünberg.* Amikor a volt rab elvitte a kábítószerket, a bucaresti-i detektívek rajtaütöttek a gyógyszerésztáron és házkutatást tartottak. A pénzt megtárolták, a házkutatásban pedig nagy mennyiségben ópiumot találtak elrejtve. Nagy meglepetés volt a detektívek számára az a körülmény, hogy a fiolák mind — katonai eredetűek voltak.

A házkutatás alatt egy katona kereste fel a gyógyszerészt. A detektívek megkérdezték, ki küldte, mire a katona közölte, hogy a katonai gyógyszerész vezető főhadnagya küldötte. A katonát a vizsgálat érdekében őrizetbe vették. A házkutatás befejezése után meglepődve vették észre, hogy

időközben az őrizetbe vett katona — eltűnt.

A bucaresti-i detektívek jelentést tettek az esetről a brassói katonai ügyészségnek és *Stroe* ezredes, katonai kormánybiztos *Raicu* kapitányt bízta meg a vizsgálat levezetésével. Felkeresték a katonai gyógyszerészt, amelyet

egy főhadnagy vezet. Felülvizsgálták a gyógyszerésztári regisztereket és megállapították, hogy a raktárban 800 grammal több ópium van, mint amennyit a regiszterek kimutatnak. A főhadnagy a detektívek kérdésére kijelentette, hogy nem tudja, honnan került oda az ópium, már akkor a raktárban volt, amikor a gyógyszerész vezetőjét átvette. A detektívek erre megkérték, hívja be tisztiszolgáját. A főhadnagy eleget tett a kérésnek és a rendőrség közegei megállapították, hogy a tisztiszolga azonos azzal a katonával, aki a gyógyszerésztári házkutatás alkalmával megszökött. Újból kihallgatták a katonát, aki bevallotta, hogy a főhadnagy küldötte a *Minerva-gyógyszertárba*. A katonatiszt közölte, hogy egy recept sorsa iránt akart érdeklődni.

Tegnap újabb házkutatást tartottak a *Minerva-gyógyszertárban* és az ott talált iratokból megállapították, hogy nyújtózkodj

Grünberg volt a titkos ópiumkereskedés egyik vezére, aki az egész országot el-

Kétnapos királyi vadászat Aradmegyében

Szerdán a kora reggeli órákban haladt át Aradon Székudvar felé a király és kíséretének udvari vonata. — Kik vesznek részt a vadászon..?

— Gazdag eredménnyel zárult az első napi hajtás —

Mihály nagyvajda szerdán éjjelkor átutazott Aradon Bucuresztibe

A temesmegyei királyi vadászatok után a vadászat résztvevői — amint az *Aradi Közlöny* már napokkal ezelőtt jelezte — szerdán reggel hat órakor a király külön vadászati udvari-vonata az aradi vasuti pályaudvarra érkeztek, ahol a közigazgatás, a rendőrség és az állambiztonsági hivatal képviselői fogadták a vonatot és az állomásfőnökséggel egyetértőleg vigyáztak rá, hogy a királyi vadászat résztvevőinek álmát semmi se háborgassa meg. Az *Aradi Közlöny* munkatársa a vonatot kísérő személyzettől megtudta, hogy az udvari vonat utasai *Károly* király, *Mihály* nagyvajda és még 17 résztvevő, akik között nem kisebb méltóságok vannak, mint *Marioara* jugoszláv királyné, *G. Ciparianu* földművelésügyi miniszter, *Oromulu* marsall, *Ilasievici* udvari marsall, *Gh. Plagino*, a Banca Nationala volt kormányzója, *Poklewsky* lengyel követ, *Nasta*, *Gherlisteanu* tábornok, *Baliff* tábornok, *Manolescu* dr. egyetemi professor, a liberális pártközpont aradmegyei képviselőjelöltje, *Mocioni* királyi fővadászmester, *Golisky*, *Balanescu*, *Rosetti* testőrőrnagy, *Stoichita* dr., *Saulecsu* N.

központi vadászati vezérfelügyelők, *Bianu* Jenő, az állambiztonsági hivatal központi igazgatója, *Palangeanu* ezredes, *Mihály* nagyvajda katonai nevelője, *Petrovici* testőrkapitány és még számosan az udvar főtisztviselői közül.

A fényes udvari vonat, amely ezuttal tizenkét szalónkocsiból állott, közel másfél órán át állomásozott szerdán reggel a pályaudvaron, ahonnan fél nyolc órakor *Socodor* felé vette útját, ahol reggel kilenckor vette kezdetét a hajtás. A királyi vadászat két napig tart és pénteken reggel ér véget, amikor is a király és kísérete újra a fővárosba utazik vissza. Az első nap kitűnő eredménnyel járt és az előkelő vadásztársaság gazdag zsákmánnyal tért pihenőre.

Szerdán az esti órákban bizalmas távirati értesítés érkezett Aradra Székudvarról, hogy

Mihály trónörökös és kísérete már szerdán megszakítja a vadászatot és Bucuresztibe utazik.

ahová tanulmányai szolítják vissza a trónörökös. A hír igaznak bizonyult, amennyiben *Mihály* nagyvajda egy külön szalónkocsiban szerdán éjjel egyegyed tizenkét órakor uira Aradra érkezett katonai nevelőjével egyetemben. A pályaudvaron az érkező trónörökös szalónkocsiját teljes rendőri készenlét élén *Groza* János dr. megyei prefektus, *Moga* Romulus dr. rendőrkezes, *Ciorescu* Tache szigurancafőnök és *Iancu* Traian rendőrigazgató fogadták. A trónörökös már lepihent, az udvari szalónkocsi teljes sötétségben, lefüggönyözött ablakokkal várta be a magyar határ felől érkező Rapid-vonatot, amelyhez a szalónkocsit percek alatt hozzácsatolták, majd a gyorsvonat menetrendszerű pontossággal kirobogott az aradi pályaudvarról Bucureszt felé.

CENTRAL-MOZGO: Ma utoljára „LÁNYOK A sport- és erkölcsfilm, gyönyörű felvételekkel a Berlin melletti Wannsee-ről. Főszereplők: Karin Hardt, Ali Ghito, Theodor Loos.

SELECT-MOZGO: Ma utoljára: ASSZONYOK KEGYENCE. Főszereplők: Clark Gable, Carole Lombard, Dorothy Mac Kait.

RENATE MÜLLER

HOLNAP van a premierje

az UFA legnagyobb filmjének.
Nagyobb és szebb mint a „Táncol a kongresszus“.

WILLY FRITSCH

VALCERHÁBORU

BÁRSONY ROZSI

Rendezte: DR. LUDWIG BERGER.
Zene: JOHANN STRAUS és JOSEF LANNER.

Romantika,
bűbajos muzsika
bécsi hangulat.

PAUL HÖRBIGER

CENTRAL

H I R E K

Sorvadások figyelmébe!

MAI „REJTETT SORUNK“:

Öt szövből álló közismert magyar szállóige (névelőkkel és kötőszavakkal együtt).

Bővebbet a 4. oldalon.

Megnyilt a jégpálya!

Ma jégpremier volt Aradon. Néhány nap óta szokatlanul zord téli időjárás uralkodik és ez lehetővé tette, hogy a téli sport imádói felkötözhessenek cipőjükre korcsolyáikat, hogy az AKE keményrefagyott jégét kipróbálják. A próba nagyszerűen sikerült és aki a délelőtti órákban a volt Erzebet-köruttra tévedt, valóságos csatakiáltásokat hallhatott. Aki azután a kiáltások eredetére is kíváncsi volt és közelebb ment a jégpálya felé, csakhamar jólesően legeltethette szemét a pajkos gyermekeseregben, akik elsőnek szentelték fel az aradi korcsolyapályát. Nagyokat estek, de azután újból kezdtek és fáradhatatlanul rótták a köröket. A déli harangszó alig tudta lecsalogatni az első jégről a fiataliságot. A délutáni órákban már híre ment a városban, hogy megnyilt a jégpálya és hat óra felé már mozdulni is alig lehetett a pálya pénztáránál.

A téli gondokon kívül tehát hoz egy kis örömet is zsáklóban a Téliapó. Ebben az örömben fényes minden sportoló szívesen vesz részt. Kicsi, nagy egyaránt. És a csillogó jég sima tükrén végigrepülve, jó feledni a gondokat, amelyek között kevésbé könnyedén, kevésbé élvezetesen haladunk a jövő év felé.

— **IDŐPROGNÓZIS:** Északon enyhülés, esetleg kisebb havazások. Délen még nincs kiállítás lényeges változásra.

— **Miklós herceg nevenapja.** Bucurestiből jelentik: Duca vezetésével a kormány tagjai ma délelőtt a tiszteletgő látogatást tettek a cotroceni palotában Miklós hercegnél, akit névnapja alkalmával üdvözölték.

— **DECEMBER HÓ 15-IG KÉTHAVI FIZETÉST KAPNAK A TISZTVISELŐK ÉS NYUGDIJASOK.** Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszter intézkedésére december 15-ig minden köztisztviselő és minden nyugdíjas megkapja egy a novemberi, mint a decemberi fizetését és nyugdíját, hogy idejében eszközölhesse karácsonyi bevásárlását.

— **Felfüggesztették polgármesteri állásából Bocu Severt.** Bucurestiből jelentik: Bocu Severt, Lippa város polgármesterét, a kormány felfüggesztette állásából. Felfüggesztették ezzel egyidejűleg Voicu Cornelt, Brassó polgármesterét, akinek helyét az eddigi helyettes polgármesterrel, Polonyi Arthurral töltötték be.

— **Uj zárórarendelelet a Karácsony előtti napokra.** A munkaügyi minisztérium a karácsonyi ünnepekre való tekintettel, úgy intézkedett, hogy e hó 21-ikén, 22-ikén és 23-ikán, vagyis csütörtökön, pénteken és szombaton, az üzletek délelőtt is nyitva tarthatnak, este pedig egy órával később zárhatnak. Az alkalmazottak és tisztviselők felváltva veszik ebédszünetüket. Tekintettel arra, hogy úgy a karácsonyt, mint újévet megelőző nap ebben az esztendőben vasárnapra esik, Dimitru miniszter megengedte, hogy ezeken a napokon az üzletek nyitva tarthassanak. A miniszter így akarja biztosítani a vevőközönség részére, hogy karácsonyi és újévi bevásárlásait nyugodtan eszközölhesse.

— **Budapesti festő megrázó öngyilkossága.** Budapestről jelentik: Reck Lajos festőművész, valószínűleg örültségi rohamában, beretvával átvágta az ereit, majd mialatt háziasszonya mentőkért telefonált, levetette magát lakásának ablakából. Mire a mentők a kórházba szállították, meghalt.

Hatóságilag engedélyezett
végkiárúsítás

4025 a **Goldhaus-ban.**

— **HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!** Az Aradi Közlöny kiadóhivatala felhívja hirdetőink figyelmét, hogy karácsony előtti hirdetéseiket ajánlatos már pénteki lapszámunkban megjelentetni, miután lapunk a pénteki egyházi ünnep miatt, vasárnap reggel jelenik meg és így a pénteki számban megjelent hirdetéseket két napig olvassa a közönség. Hirdetéseket az Aradi Közlöny kiadóhivatalai este kilenc óráig vesznek fel, de a jó és feltűnő elhelyezés végett, ajánlatos azokat minél előbb hozzánk eljuttatni.

— **Rendelelet a kinevezések felülvizsgálására.** A munkaügyi miniszter elrendelte, hogy vizsgálják felül öt évre visszamenőleg a munkaügyi reszort keretén belül történt kinevezéseket. A minisztérium külön bizottságot nevezett ki, amely ezeket a kinevezéseket felülvizsgálja úgy a törvényesség, mint az álláshalmozási törvény előírásainak szempontjából. A bizottság legkésőbb 1934. január elsejéig be-terjeszti ameddig jelentését.

Mintás **DUVETINE**
nagy választékban

1 RUHÁRA megieő olcsó
SZMUTNY árban

női divat- és kelengye-üzlet
Arad, Str. Matianu (Föray-uca) 2-4.

— **Csütörtökön veszi át hivatalát az új gáji előjáró.** Csütörtökön reggel veszi át hivatalát, a gáji előjáróság vezetését Joanas Vasil, az aradi tüdőszanatórium volt gondnoka. Az új gáji előjárót a lakosság jól ismeri, mert Joanasnak Gáj határában fekszik a birtoka és így szoros kapcsolatban állott hosszabb idő óta a néppel, amely szimpátiával fogadta kinevezését.

Verekedés a színpadon

Bécsből jelentik: Az egyik osztrák színpadon fantasztikus botrány tört ki. Egy olyan darabot adtak, amelyben az egyik szereplőnek el kellett csábítani a hősnőt és a színész annyira realiztikusan játszotta a szerepét, hogy a hősnő férje kirohant a kulisszák mögül és a nyílt színen pofozta a színészt. A megdöbben nézőközönség előtt valóságos boxpárbajt vívott a két vetekedő színész, úgy, hogy az előadást félbe kellett szakítani.

— **Házasságszédelgő elefántidomító.** Salzburgból jelentik: Tegnap itt letartóztatták Swoboda Károly 28 éves resicai illetőségű embert, aki az utóbbi időben számos házasságszédelgést és nagyszabású csalást követett el. Swoboda hivatalos elefántidomító és néhány hónappal ezelőtt a Rebernigg-cirkusszal került Ausztriába. Salzburgban megismerkedett egy munkanélküli varró-őrel, akit házasság ürügye alatt kiforgatott minden vagyonából. Egymásután elszállította a hiszékeny lány butorát, kerékpárját, rádiókészülékét, sőt utóljára nem maradt a nőnek már anyja sem, hogy valahol mint ágyrajáró elhelyezkedhessen. Akkor Swoboda hirtelen eltűnt, de — mint a rendőrség hamarosan kiderítette — messzire nem szökött. Már a néhány állomással tovább fekvő Attnang-Puchheimban hasonló szédelgést követett el, de ezúttal rajtavestett. Swobodát letartóztatták és a törvényszék fogházába szállították.

* **Haydn örökség D-úr gondonka-koncertjét** adja elő az aradi Filharmonikusok zenekarának hangversenyén Shuk Lajos, az Amerikában hírnévessé vált aradi gondonkaművész, aki a csellókoncertet dirigens nélkül játsza. A hangverseny érdekessége az, hogy Aradon ez az első eset, hogy egy szimfonikus hangversenyt dirigens nélkül gondonka irányítson. Shuk Lajos 12 évig koncertezett Amerikában, ahol 1000 hangversenyt adott. Most több mint két évi pihenés után először szerepel az aradi koncert-pódiumon csellóművészi minőségben.

LEGSZEBB

karácsonyi ajándék a
„NAUTICA“

szobaevező készülék

Si-lécek állandóan raktáron!

Erdeklődni d. u. 5-7-ig
PIATA AVRAM IANCU 3., II. em.

Philips rádiók, Philips rádiócsövek és hangszórók a legújányosabb árban kedvező fizetési feltételekkel:

Kalmár József műszerésznel,
Arad, Str. Eratlanu (v. Weltzer János-uca) I. 4290

— **Kifizetik a külföldi kölcsönkötvények összegének negyed részét.** Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium hirdetményt tett közzé a külföldi kölcsönkötvények esedékes szelvényeinek (kuponjainak) részbeni beváltásáról, amely a Párisban ez év október 23-ikán, tehát a transzfermoratórium ideje alatt kötött egyezményen alapszik. Az ekkor létrejött ideiglenes konvenció szerint ugyanis az 1933. október 1. és 1934. március 31-ike között esedékessé váló szelvényeken felfütemt összegeknek 25 százalékát kiegyenlítik a beváltó intézetek. A kupon BN. jelzéssel perforálják, ami azt jelenti, hogy az összegnek 75 százaléka beváltatlanul fennáll. Akik kötvényeiket a Banca Nationalanál (Nemzeti Banknál) letétbe helyezték és a szelvény összegének 20 százalékát felvették, azok a mostani jelentkezés alkalmával megkapják az 5 százalékos differenciát és a szelvény perforált példányát.

Uriszabóság Moskovitz-nál!

— **Uccai gyűjtés az aradi vakok számára.** Ma folytatták az uccai gyűjtést az aradi világtalanok felségélyezésére. A mai uccai gyűjtésen, — a mai lapunkban felsoroltakon kívül — a következők vettek részt, nagy szorgalommal és buzgósággal: Makavé Jánosné, Demeter Olga, Laczayné és Frint Olga. Mindenben előjárta a Vakok Egyesülete elnökének neje, Krausz Józsefné, aki igen dicséretes munkát fejtett ki.

— **GERŐ dentist kizárólag nemestémből és csak elsőrangú anyagból vállal mindenféle fogmunkát olcsó díjazásért Str. Consistorialul (v. Batthyány-uca) 11.** 4455

— **Tűz a párisi állatkertben.** Párisból jelentik: Veszedelemes tűz ütött ki tegnap este a párisi állatkert közvetlen közelében. A tűz olyan nagy méreteket öltött, hogy az állatkertnek egyes veszélyeztetett részeit ki kellett triteni. A lángok átcaptak az állatkert ketreceire is. Szerencsére ezen a részen tulnyomóan háziállatok és kerdőzök ketrecai állottak, amelyeket minden nehézség nélkül ki lehetett üríteni és az állatokat átvezették az állatkert távolabbi részébe.

— **A has teltsége, májtáji fájdalmak, emésztési nehézségek, gyomorbelihurut és sárgaság** a természetes „Ferenc József“ keserűviz használata által megszüntethetők és az agy, a szem, tüdő vagy szív felé irányuló vértululások ellensúlyozhatók. Gyomor- és bélspecialisták igazolják, hogy a Ferenc József vízzel, különösen az ülő életmód következtében jelentkező bajoknál, nagyon kedvező eredményeket érnek el.

— **Gázrobbanás a medgyesi földgáznál.** Medgyesről jelentik: Csak a napokban jelentettük, hogy a medgyesi földgáz oltási kísérletei kudarcra végződtek és már arról van szó, hogy az oltáshoz odahordott üzemi anyagokat visszavigyék Medgyesre, mert újabb oltási kísérletről rövidesen nem lehet szó. Ezek közé az anyagok közé tartoznak azok a vascsövek, amelyek a Küküllő vízszivattyújához vezetnek s amelyeknek javítása kedden reggel súlyos szerencsétlenséget okozott. A gázcsövekben mindig tartós gáz maradt vissza és autogén hegesztéssel akarták a csövet javítani. A hegesztést Schuster Ede mester vezette, Leichter Ferenc, Rausch Simon és Albu János segítségével. Alig kezdtek a munkához, amikor az autogén hegesztő lángjától a csövekben feltorlódt gáz felrobbant és hatalmas dördüléssel a vascsövet szétvetette. Darabokban repült a levegőben a gázcső nagy része. A munkások arcukon, kezükön nagyok u égési sebeket szenvedtek, a ruha teljesen leégett róluk. A súlyos sebesülteket szállították a medgyesi kórházba.

— **Ischiásnál egy pohár természetes „Ferenc József“ keserűviz reggel éhgyomorra véve előmozdítja a gyomor és a belek működését s könnyű széketétet biztosít.**

— **Ma az alanti gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot:**

ANGEL: Piata Catedralul (Thökoly-tér.)

KESZTENBAUM: Str. Ghiba Birta (Kórház-u.)

OMESCU: Bul. Reg. Maria (Andrássy-tér.)

Forradalmi átalakulás a pénz elméletében

Zima Tibor előadása a Kölcsey Életiskolában.

Száguldó tempóban alakul át minden az ember világában és benne maga az ember is érdeklődésével, tudásával, gondolkodásával és érzéseivel. A Kölcsey-Egyesület hivatást, missziót teljesít akkor, amikor a körülöttünk és bennünk forrongó jelenségeket a közértelem számára tudatossá teszi szerdai előadásaival. Ezt bizonyítja egyébként az a nagyszámú közönség, amely ma délután megtöltötte az Iparos Kulturház nagytermét és élénk érdeklődéssel kísérte Zima Tibor mélyrehatóan tudományos és művészi világos előadását a pénzről.

Az előadó mindenekelőtt arra világított rá, hogy szemünk előtt folyik le a harc a pénz régi fogalma és a pénz-rendszerek új elmélete között, amelybe nagy kérdőjelként mered az amerikai kormány merész kísérletezése a pénz és áru viszonyának átértékelésére. A pénzügytan száraz tudománya meglevenedett a viszonyok hatása alatt, a régi dogmák összedőltek, hogy új fogalmak foglalják el helyüket. Az új fogalmak új elnevezésekkel gazdagították a pénz-gazdaság irodalmát. A restabilizáció, defláció, revalorizáció, refláció és egyéb terminus technikusok röpködnek a levegőben, amelyeknek értelmét az emberek legnagyobb része nem ismeri vagy félreismeri. A valutáris problémák újra előtérbe való todulása nem a pénz-gazdaság, hanem az áru-gazdaság zavarainak függvénye és így lehetetlen megérteni az államok pénzügyi politikáját, ha nem ismerjük a kontingentálás, a kompenzáció, az áru-clearing lényegét. Az előadás nem annyira régi pénzügytani doktrínák magyarázatára, mint inkább az új fogalmak ismertetésére terjedt ki. Ezeknek tengelyébe állította az előadó a pénzt, ennek szerepét és jövőjét az emberiség mindennapi életében. A közönség hosszas tapsal fejezte ki elismerését a tartalmas és mindvégig érdekes előadás iránt.

A Kölcsey Életiskola jövő szerdáján fontos közéleti kérdéssről két előadó beszél: Werner Sándor dr. és Székely Ödön dr.

— **Pénteken temetik Bleyer Jakabot.** Budapestről jelentik: Bleyer Jakabot, a magyarországi németiség elhunyt képviselőjét, pénteken délután fél háromkor kísérik ki utolsó útjára, a Kerepesi-úti temetőbe. A Házbán Almásy László elnök mondott nagyhatású gyászbeszédet.

Dívat öltönyök Moskovitz-nál!

— **Lindberghék befejezték légi körutjukat.** Natáiból jelentik: A Lindbergh-házaspár Afrika-amerikai útját befejezte. Gépe középeurópai időszámítás szerint, öt perccel hét óra előtt simán leszállt Natáiban.

— **Agyvértódulás, szívszorogás, nehéz légzés, félelemérzés, idegesség, migrén, lehangoltság, álmatlanság a természetes „Ferenc József” keserűviz használata által igen sokszor megszüntethetők.**

— **Holnap, pénteken este zajlik le a szövetségi vegyepáros bridzsverseny döntője a Bridzs-szalomban.** Az értékes díjakért négy pár küzd és pedig: dr. Fetter Elemérné—Fényes Lóránt, dr. Lukács Jenőné—Sebestyén Ede, Adler Tiborné—Stein József és Teichner Károlyné—Teichner Károly, akik közül a győztes pár az I. díjat, az utánuk következő párok pedig a II-ik, III-ik és IV-ik díjat fogják elnyerni. Bridzskörökben élénken folynak a találgatások, hogy ki lesz a győztes pár. A döntő eredményéről vasárnapi bridzs-rovatunkban fogunk részletesen beszámolni.

— **Wizo.** Új otthonunkba való költözködés miatt a mai angol óránk elmarad.

Nem fázik meg,

ha

MANEA-féle

kalapot, inget, sálát, poulouvert, keztyűt, bokavédőt hord

(Megyeházzal szemben)

Bul. Regina Maria 8.

A királytól kért segítséget egy aradi tejkereskedő felesége, mert férjét Lengyelországba toloncolták

Freilich Izsák harmincöt éve lakik Romániában, tizenhat éve él Aradon és még sem állampolgár — Vulpe József aradi prefekturái kabinetigazgató intervenciója

Tragédia Arad — Kolomea és Ghica Voda között

Freilich Izsák aradi tejkereskedő, aki most valahol a lengyel—román határ közelében bolyong idegenül, olyan lelkiállapotban, amely furcsa keveréke a kétségbeesésnek, elkeseredésnek, félelemnek és reménynek. Nem gondolta volna még néhány héttel ezelőtt, hogy az ő szerény és szegényes kis sorsa valaha azt a férfiut fogja foglalkoztatni, akinek vállára egy egész ország és lakosság sorsának irányítása nehezedik. Nem hitte volna el, ha azt mondják neki, hogy neve pár hét múlva Ófelsége kabinetirodájának egyik lajstromába kerül és előkelő közigazgatási hatóságok fognak törődni azzal, hogyan is alakul ki Freilich Izsák élete. Néha azonban meglepetéseket tartogat az emberek számára a sors, amely most kegyetlen kis játékot játszott le az aradi tejkereskedővel.

A szerencsétlen kiskereskedő létezéséről csak kevesen tudtak eddig. A kereskedése is mindössze abból állott, hogy két tehenet vásárolt és annak tejét vitte el reggelenként rendes vevőhöz. Egyébként jó családapa volt Freilich Izsák, aki hét gyermeket nevelt a hazának, egyik fia most szerelt le, a másik most vonult be. Harmincöt esztendeje lakik Románia területén, ebből tizenhat esztendőt Aradon töltött el. Ennyit elég tudni a tejkereskedő élettörténetéből, a történet érdekes és izgalommal teli része csak most bonyolódott le.

Körülbelül három héttel ezelőtt az történt, hogy

Freilich Izsákot, aki 36 esztendeje lakik Románia területén és tizenhat éve Aradon kiutasították az országból.

Megállapították róla, hogy nem szerzte meg a román állampolgárságot, kiderítették azt is, hogy a mostani Lengyelország területén született és ez épp elég volt ahhoz, hogy Freilich Izsákot egy szép napon vonatra ültessék és elexpediálják egészen Ghica Vodáig, a lengyel—román határállomásra, ahonnan azután lengyel területre tették át. A feleséget, a hét gyermeket, a kis tejkereskedést itt hagyták. Freilich, aki gyermekkorától óta nem is látta Lengyelországot, akit már semmiféle kötelek a szomszédállamhoz nem fűz, mert ott senkije sincs, kétségbeesetten tiltakozott az ellen, hogy számára teljesen idegen földre száműzzék és elszakítsák családjától. Minden tiltakozás azonban hiábavaló volt, a kiutasítás felsőbb rendeltetése történt meg és Freilich Izsáknak el kellett hagynia Romániát, itt kellett hagynia családját, egzisztenciáját és mindenét, amit harmincöt esztendőn keresztül megszokott.

Lengyelországba való megérkezése után a tejkereskedő könyörgő levelet írt Aradra

— **A Magyar Párt intézőbizottsági ülése** a közbejött választások miatt, nem e hó 7-ikén, hanem e hó 21-ikén, a rendes időben tartatik meg a Magyar Otthon helyiségében. Elnökség.

— **Fővárosi kirakatok pazar izlését,** mondain stílusát, dekoratív és praktikus, modern irányelvnek hódoló kiállítását tükrözte ma az aradi korzó meglepetéseként a „Butorközpont”, Bene Emil & Co.-cég, amelynek újonnan berendezett kirakata a közönség körében általános feltűnést keltett. A butoripar és a műkárpitosság meglepő fejlettségét és a „Butorközpont” vezetőinek kitűnő izlését bizonyítja a kiállított butorok, puha zöld színekben pompázó tömött fotójök és pamlag elegáns kivitele. Az ideális otthon berendezésének legszebb és legpraktikusabb megoldását dokumentálja a „Butorközpont” kiállítása, amely egyúttal azt is hangsúlyozza, hogy ma még a legszerényebb anyagi viszonyok között élő kultúrember is teremthet magának modern izlésének és egyéniségének megfelelő otthonát. A Bene Emil & Co.-cég kirakata ma a déli és esti korzón állandóan nagy érdeklődés középpontjában állott és elegáns, művészi izléssel kiállított butorai őszinte tetszést arattak.

családjának s felkérte feleségét, hogy kövesse el mindent hazatérése érdekében, mert nem bírja a jelenlegi állapotot és öngyilkos lesz, ha még tovább tart. Az asszony, aki sem vagyonnal sem összeköttetéssel nem rendelkezik, akinek mindene a hét gyermek, a két tehén, az a pár rendes vevő, a szegényes kis butorzat — s a távollevő férj, nem tudta, hol kell az ilyesmit kezdeni... életében hivatalos ügyeket nem intézett. Végre egyik vevőjéhez fordult tanácsért. A tanács ez volt:

— A legegyszerűbb, ha Ófelségéhez fordul. A király mindenkin segít.

S a vevő nyomban gondoskodott valakiről, aki megírta a felségfolyamodványt. Aki megírta annak a szerencsétlen embernek a történetét, aki most valahol Kolomeán — a lengyel határállomáson — bolyong és vágyakozó szemmel tekint Ghica Voda felé. A kérvényben megírja az asszony, hogy

férje 1924-ben azért nem jelentkezhetett az állampolgársági összeírásnál mert abban időben orosz fogságban volt.

Amint elkerülhetett Szibériából, nyomban visszajött Aradra. Elmondja Freilich Izsákné, hogy férje az utolsó időkig nemcsak adófizető polgára volt az államnak, hanem választópolgára is. Minden választás alkalmával szabályszerűen megkapta választási igazolványát és élt is ezen jogával. Elmondja, hogy fiai katonai szolgálatot teljesítenek a román hadseregben és végül elmondja, — hogy földhözragadt, szegény asszony, akinek nincs kenyérkeresője és akinek nem áll módjában ügyvédől kérni tanácsot. Segítséget kér Ófelségétől, hogy férje újból hazajöhessen Lengyelországból, ahová semmiféle kapcsolat nem fűzi.

A felségfolyamodvány pár nappal ezelőtt ment el s így nem érkezett rá válasz. De ma olyan fordulat történt, amely valószínűleg hamarosan rendezti az ügyet, még mielőtt a kabinetiroda intézkedhetne az ügyben. Freilich Izsák tragédiáját elmesélték Vulpe Józsefnek, az aradi megyei prefektúra kabinetigazgatójának, aki nyomban magáévá tette az ügyet. S aki megüzente Freilich Izsáknénak, legyen nyugodt, mert hamarosan utánanéző a dolognak és megfelelő helyen interveniál annak érdekében, hogy az aradi tejkereskedő engedélyt kapjon a hazajövetelre és visszavonják kiutasítását. Az üzenet eljutott oda, ahová szánták és egy szegényes kis aradi lakásban ma nagy volt az öröm. Freilich Izsáknéhoz beköltözött a Remény...

S nemsokára felnyílik a szegény aradi kiskereskedő előtt a ghicavodai sorompó...

Marosi Rudolf.

— **Litvinov Németországban.** Münchenből jelentik: Litvinov ma este Münchenbe érkezett. Az orosz külügyi népbiztos a müncheni pályaudvaron való tartózkodása alatt nem mutatkozott, hanem este 9 óra 45 perckor továbbutazott Berlin felé.

— **Legszebb karácsonyi ajándék:** egy fénykép Székely fotostudiójából. Hat levelezőlap ára: lej 120

URANIA

Ma, csütörtökön 5 órától leszállított helyárral
Utoljára! Modern zene, pazar kiállítás.
A SZIVRABLO (AZ ARANY SAXOFON)
Hans Albers, Luise Rainer, Baby Gay.

Délután 3 órakor 6.— leles helyárral
EDESANYÁN AZ ELMULT SZEZON LEGNAGYOBB SLAGERE.
MAE MARSH feledhetetlen alakítása.

Jön: **K. I. MUNKABAN**
Az évad e s ő igazi slágerfilmje.

KERJEN

ŐRÖLT SÓT és KRISTÁLYCUKROT

csakis olyan papírzsákban, mint a cementzsákok. A papírzsákok erősek, tiszták, áthatlanok és olcsóbbak, továbbá megóvják tartalmukat a nedvességtől és sok más előnnyel is bírnak

KÖVETELJEN TEHAT CSAKIS PAPIRZSÁK CSOMAGOLAST!**KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY****A Kereskedelmi és Iparkamaráknál maradjanak a céghivatalok****Megszervezték az Országos Központi Céghivatalt. — Százötvenezer cégbejegyzés történt mostanig**

Kereskedelmi és ipari körökben nagy érdeklődést kelt az Országos Törvényelőkészítő Tanácsnak az a javaslata, amely tegnap érkezett az igazságügyminiszteriumba. Eszerint a Tanács azt javasolja, hogy a Kereskedelmi és Iparkamarák hatásköre alatt működő cégbejegyző hivatalok ismét a törvényszékekhez kerüljenek. A erről szóló bucuresti-i jelentés azt is közli, hogy ez a terv a régi kereskedelmi és ipari szervezetek, érdekképviseletek körében a legnagyobb elkeseredést keltette, mert a Kereskedelmi és Iparkamarák céghivatalai abszolút pontosan működnek, teljesen feladatuk magaslatán állanak és óriási szolgáltatásokat tesznek az ország hiteléletének, kereskedő- és iparostársadalmának. A pénzügyesek, a vállalatok és a kereskedőtársulatok nagy áldozatokat hoztak, hogy a nyugati államokban már régen bevált új cégbejegyzési rendszert meghonosítsák és sikerült nekik olyan tökéletesé fejleszteni, hogy az egy-egy cégre vonatkozó összes adatok néhány pillanat alatt megszereshetők, míg ellenben a régi céghivataloknál ez a munka csak nagy fáradsággal volt elérhető, sőt a névmutatóból számos bejegyzett cég hiányzott is. A Kereskedelmi és Iparkamaráknál működő céghivatalokban Ameriká-

ból beszerzett, automatikus rendszerű regiszterek és szekrények állanak rendelkezésre, a melyek ideális pontossággal és gyorsasággal tüntetik fel a cégbejegyzések adatait.

Már 1931. április óta működnek a Kereskedelmi és Iparkamarák céghivatali osztályai, azóta az összes cégeket bejegyezték és a törvényszékek cégbírái bármikor tökéletesen ellenőrizhetik azokat. Legújabbban felállították Bucurestiben a Kereskedelmi és Iparkamarák Szövetségénél a Központi Cégbejegyző Hivatalt, amely a romániai összes cégbejegyzéseket tartalmazza 1933. november 1-ig felvett adatokkal. E központi hivatal kimutatása szerint november 1-ig 153.088 bejegyzés történt, amelyből 130.715 cég tartotékját sikerült elkészíteni és ott is bármely romániai cég bejegyzési adatai azonnal megállapíthatók. A legtekintélyesebb bucuresti-i pénzügyesek, kereskedelmi és ipari vállalatok minden befolyásukat latbavetik, hogy a cégbejegyzés a jövőben is a kamaráknál maradjon és minden remény megvan ahhoz, hogy a törvényelőkészítőtanács visszavonja javaslatát. Rámutatnak arra is, hogy a törvényszékeket az egész országban túlhalmozták munkával és ezért ők is bizonyára szívesen hozzájárulnak ahhoz, hogy a céghivatalok a kamaráknál maradjanak.

Bizonytalanság az aradi adóbonok értékesítése körül**Teljesítésgyalás a bucuresti-i nagybankokkal. — Még mindig nem jegyzik a tőzsdén a bonokat**

Csütörtökön kezd meg az aradi pénzügyigazgatóság főpénztára annak a több mint hat millió lej értékű adóbonnak szétosztását, amely az aradi nyugdíjasok számára érkezett. Az Aradi Közlöny már jelentette, hogy egyelőre hatszáz nyugdíjas számára küldte le az Amortizációs Pénztár a bonokat, melyeket az 1931-ben elmaradt nyugdíjak helyett kapnak az arra illetékesek. A nehezen várt bonok tehát végre eljutnak a nélkülözö nyugdíjasokhoz, akiknek azonban most újabb nagy gondot okoz az, hogy miképpen értékesítsék az évi 4 százalékos jövedelmező állampapírokat?

Sajnálattal állapították meg, hogy a pénzügyminiszterium hivatalos jelentése után sem vették fel a bucuresti-i értéktőzsdén jegyzett állampapírok közé a most kibocsátott adóbonokat, amelyekre pedig a tőzsdéi árfolyamjegyzés alapján a Banca Nationala is hajlandó zálogkölcsonnt adni. A bonok hátlapján álló felvilágosítás szerint ugyanis a Nemzeti Banknak ez is feladatai közé tartozik. Néhány aradi pénzügyesnél érdeklődünk aziránt, hogy a nyugdíjasok és más bontulajdonosok tárgyalat-e már az adóbonok értékesítéséről? Azt a felvilágosítást kaptuk, hogy az utóbbi napokban számosan intéztek kérdést az eladási lehetőségek felől. Többen kijelentették, hogy súlyos anyagi helyzetükre való tekintettel azonnal átadnák bonjaikat a bucuresti-i tőzsde árfolyama alapján. Az intézetek erre telefonon kérdést intéztek a nagyobb fővárosi bankokhoz, amelyek azt a felvilágosítást adták, hogy a tőzsdén még mindig nem jegyzik a bonokat, tehát azokat csak a magánforgalomban lehet értékesíteni. Amíg kevesebb bon volt forgalomban, addig a kurzusa elérte a 72 százalékot, de az új tömeges kibocsátás miatt az árfolyama 57—60—62 százalékra csökkent.

Egyébként egységes ár kialakulásáról nem is lehet beszélni, mert minden attól függ, hogy a bon tulajdonosának azonnal szükséges-e a pénz? Olyanok is vannak, akik névértéken alul nem adják bonjaikat. Ez utóbbiak bizonyára rendezett anyagi viszonyok között élnek. De mi történik azokkal az eladósodott nyugdíjasokkal és tisztviselőkkel, akik öt-hat hónapig nem kapták meg illetményeiket és azt remélték, hogy a bonok árából teljesen kifizethetik tartozásaikat? Ha 40—50 százalék veszteséggel kénytelenek értékpapírjaikat eladni, akkor régi adósságuknak csak egy részét bírják kiegyenlíteni. Az aradi pénzügyigazgatósághoz október 29-ig négyezer kérvény érkezett be, de még néhány ezren nem adták be folyamodványukat. Mi történik, ha a legközelebbi hetekben csakugyan leérkezik az a 36 millió lej értékű adóbon-tömeg, amely az állam aradi és aradmegyei hitelezőinek jár? Ezt a nagyon fontos problémát a legrövidebb idő alatt meg kell oldani azoknak, akiknek ez a feladatuk, de úgy, hogy az érdekeltek kárt ne szenvedjenek.

= Bucurestiben Kereskedő Hetet terveznek, mely ellen tiltakoznak a kereskedők. A fővárosból kapott értesítés szerint egy ottani érdekcsoport a közeljövőben Kereskedő Hetet akar rendezni, amely ellen a Kereskedelmi és Iparkamaránál már eddig is nagy számban jelentettek be tiltakozást. A beadványok egyértelműen megállapítják, hogy egyes kereskedelmi és ipari kategóriák privilégiumot akarnak szerezni a Kereskedő Hét megrendezésére, amely alkalomra áruaktárat nyitnának. Mivel ez az akció ellentétben áll a fővárosi kereskedők legnagyobb részének érdekeivel, a kamara valószínűleg leszereli a mozzalmat.

A hirtelen beállt hideg miatt teljesen megszűnt az export

Feltűnésteltető közlemény jelent meg az Argus tegnapi számában, amely arról szól, hogy Románia exportja néhány nap óta teljesen szünetel. Sem gabonát, sem fát, vagy faanyagot, sem petroléumot, sem benzint nem exportálunk, főleg azért, mert a szállítási utak mentén átlag 16 fokos hideg van, amelyet az exportcikk nem bír el. Lehetetlenné teszi a mezőgazdasági cikkek exportját az is, hogy az árak a belföldön folyton emelkednek és nincsenek arányban a külföldi alacsony árnívóval. A romániai mezőgazdasági cikkek árai 16—18 százalékkal magasabbak, mint a külföldieké.

Néhány jellegzetes eset fordult elő a fentebb közölt nehézségek miatt. Az egyik nagy belföldi iparvállalat Hollandiával 25 millió lejes kompenzációs üzletre kapott engedélyt, de lehetetlenné vált az export és a behozatali engedélyt a román cég emiatt nem tudta kihasználni.

Másik esetben 700 millió lejes kompenzációs üzletet akadályozott meg az óriási hideg és a belföldi termények áremelkedése.

A hatalmas kompenzációs üzletet egy nagy romániai bank ellenőrzése alatt kellett volna lebonyolítani, azonban az engedély itt is lejárt, még mielőtt a kompenzációs szállítást befejezheték volna. A legnagyobb exportcégek úgy nyilatkoznak, hogy az okirályságban alig van kínálat a gabonaszakmában. Az egyik exportcégnél szüksége volna negyven vagon gabonára és nem bírta beszerezni az árut, pedig néhány nappal ezelőtt a Dunán exportálhatta volna. A petroléumtermékekben is átmenetileg megszűnt az export részben a hideg, részben pedig a külföldi árak abnormális esése miatt.

= Féláru utazási kedvezmény december elseje és március 1. között a romániai turisztikai helyekre. A CFR vezérigazgatóságának rendelete szerint ez év december 1. és 1934. március 1. között féláru sportutazási kedvezményt engedélyez az államvasut azoknak, akik Brassóba, Felsőtömösre, Sibiu (Nagyszébenbe), Sinaiba és még néhány régi turisztikai állomásra utaznak. A jegyek a rendeltetési állomáson a visszautazás alkalmával a jegypénztárnál lebecsüldők.

= Olaszországban is feljavitják a buza árát. Rómából jelentik: Az olasz kormány intézkedéseket fog foganatosítani a buza árának feljavitása érdekében. Erre azért van szükség, mert Olaszországnak 81 millió mázsás rekord-termése volt.

= Könnyítések a külföldi áruk kiváltásánál. Bucurestiből jelentik az ipari és kereskedelmiügyi minisztérium elrendelte, hogy a külföldi áruk, amelyeknek értéke nem haladja meg a 30 ezer lejt és amelyek a vámhivatalokban fekszenek, kiadhatók a címzetteknek. A 30 ezer lejen felüli értékű áruk kiadásához a minisztérium által kiadott importbélyeg szükséges. A minisztérium minden egyes ilyen esetet a takaród legsürgősebben elintézi.

= Az Ujaradi Népbank ma közgyűlést tartott, amelyen az egybegyűlt részvényesek egyhangu határozattal kimondták a pénzügyintézet szövetkezetté való átalakulását. A határozat értelmében a részjegyek jegyzését elsősorban az eddigi részvényeseknek tartják fenn.

= Megszűnt az orosz—lengyel faverseny. A nemzetközi fapiacra nagy meglepetést keltett az a hír, hogy az orosz és lengyel faexportörök között együttműködési egyezmény jött létre a faexportra. Az egyezmény értelmében az orosz és a lengyel faexportörök megszüntetik az eddig egymás között dúló éles versenyt. Szakmai körökben a lengyel—orosz faegyezménytől teljes konszolidálását remélik a fapiacnak.

„OLLA”
GUM..?

„OLLA”
prophylaktikus készítmény. Ne kockáztassa egészségét súlyos utazatokkal, utas tsz ezeket vissza követelien kimon-

gollan OLLA-t eredeti csomagolásban!

Fordította: **MAROSI RUDOLF** (15)

Mielőtt átmentek volna a szomszéd terembe, a főmérnök csendesesen megjegyezte.

— Egy pillanatra még, Miss Braun — nálunk az a szokás, hogy a látogatók leteszik kabátjukat, kalapjukat és a kezükben tartott tárgyakat. Ne értsen félre, ez csupán óvatossági rendszabály — kémekek ellen.

Miss Braun csodálkozva tekintett a főmérnökre.

— Afganisztánban is létezik ilyesmi? Azt hittem, hogy ez csak a modern európai államokban fordul elő.

A főmérnök mosolygott.

— Nem egészen úgy van, ahogy elképzeli. Két országnak is van itt különös érdeke: Oroszországnak és Angliának. S nekünk vigyázni kell mindkettőre.

Miss Braun készségesen letette kalapját, kabátját és kezításkáját, majd átment a főmérnökkel a rajzokkal és térképekkel teli terembe. Egy nagy asztal közepén tervrajzok feküdtek: Afganisztán most épülő országutainak rajzai. Miss Braun az asztal mellé lépett, majd észrevétlenül kosztümkabátjának egyik gombját fogta meg. A gomb belsejében apró fényképezőgép rejtőzött... A modern technika egyik legcsodálatosabb, legprezicebb alkotása...

Váratlan leleplezés

A mérnök az utakat mutogatta és szakszerűen magyarázott... a kis fényképezőgép pedig dolgozott... A gépet nem a moszkvai országot érdekelte. A közelben egy másik, piros vonalakkal terajzolt térkép feküdt, Afganisztán sztratégiai szempontból fontos utjainak tervrajza...

— Ugy látom, nincs semmi baj, — szólalt meg Miss Braun, amikor a főmérnök befejezte magyarázatát — sokkal rosszabbat vártam. A nagyszerű Rolls Royce-om keresztül megy ezeken az akadályokon is. Majd levélben részletesen beszámolólok az utamról, ha Oroszországba érkeztem.

Sokatmondó tekintettel nézett a szép nő a főmérnök szemébe.

— Nagyon köszönöm, Miss Braun. Kíváncsian fogom várni beszámolóját. Értesítsen arról is, hogyan vitte át a gyűjtött anyagot.

A nő kérdően tekintett a főmérnökre.

— Nincs mitől félnie, a rablót már mind felakasztottuk — folytatta nyugodtan a férfi.

Visszamentek a főmérnök hivatalába. Miss Braun sietve öltözködött. Kacér mosollyal igyekezett palástolni izgatottságát... valahogy úgy érezte, még nincs minden rendben. A főmérnök tekintete olyan különös... csak nem bizalmatlankodik. Bucura nyújtotta kezét.

A főmérnök kezében kicsiny revolver csillant meg, amelynek csöve egyenesen a nő szívének irányult.

— Kinek dolgozik, Miss Braun? — hangzott keményen a kérdés.

— Én... kinek dolgozom... téved... én az autómmal...

— Ugyan ne tréfáljon — szakította félbe a férfi — ki a megbízója?

Miss Braun keze idegesen kezításkájába csuszott. Apró Browning agyát fogta meg. A főmérnök azonban gyorsabb volt. Acélos szorítással fogta meg kezét... a Browning csörrenve esett a földre. Két pillanattal később lövés dördült el — a fényképezőgépet rejtő gomb darabokban hullott széjjel.

— Lássá, erre gondolok.

Kétségbeesetten tekintett a nő a főmérnökre: A játékot elvesztette.

Hirtelen kinyílt az ajtó. Két afgán katona lépett be. Az egyik alázatosan tisztelegve érdeklődött a revolverlövés oka iránt.

— Semmi, véletlen baleset volt, de szerencsére nem történt baj — nyugtatta meg a főmérnök az öröket.

A katonák eltávoztak.

IRTA: **G. MUMMS**

— Nézze Miss Braun — fordult nyugodtan a főmérnök a leányhoz — sajnálom magát és ezért módot nyujtok a menekülésre. Negyvennyolc órát adok arra, hogy az országot elhagyja, de becsületszavamra kijelentem, hogy negyvennyolc óra múlva letartóztatják, ha még Afganisztán területén találják. Nem akarom, hogy egy európai nő ezeknek a kezébe kerüljön, ismerem az afgán igazságszolgáltatást. De vigyázzon...

A férfi csengetett.

— A hölgy távozni akar — mondotta a belépő szolgának — vezesse a kijáratához.

Köszönés nélkül hagyta el Miss Braun a főmérnök hivatalát.

Rusuloff a város uccáin sétálgatott. Nagyon unta magát, alig várta, hogy kitűzött célját elérje, s tovább utazhasson Európába. A kabuli orosz emigránsok társasága nem felelt meg izlésének és már régen hátat fordított volna Afganisztán fővárosának, ha ott nem tartja a remény, hogy lerántja a leplet a titokzatos Marsról és ártalmatlanná teszi. Eppen a belügyminisztérium épülete elé ért sétája közben, amikor meglepetéssel látta, hogy egy feldult arcú hölgy rohan ki a kapun. Nyomban ráismert arra a nőre, akit az elmúlt éjszaka látott. Vajjon mit keresett a belügyminisztériumban? Elhatározta, hogy utánajár a titoknak. Megkérdezte az egyik szolgától, melyik hivatalban járt az ismeretlen nő.

— A főmérnök urnál tett látogatást — jelentette a szolgál.

Bejelentette magát.

— Ne haragudjon, hogy ismeretlenül betörök önhöz, de kötelességemnek tartom figyelmeztetni. Tudja ön, főmérnök ur, hogy az a hölgy, aki pár perccel ezelőtt itt volt...

— A G. P. U. kémje — vágta közbe a főmérnök.

Rusuloff megdöbbsent annak a nyugalomnak láttára, amellyel a főmérnök a súlyos kijelentést tette.

— De hát, ha tudja, hogy a hölgy kém, miért nem fogatja el?

A rettegelt vezér nyomában

A főmérnök úgy tett, mintha nem hallotta volna a kérdést.

— Szabadna tudnom, miért érdeklí annyira az ügy? Talán megbízást kapott valamilyen oldalról a hölgy megfigyelésére?

Rusuloff hallgatott, mire a főmérnök folytatta:

— Azt tanácsolnám, tartózkodjon minél kevesebbet e veszedelmes nő környezetében. Hónapok óta szoros megfigyelés alatt áll és könnyen a fejébe kerülhet, ha valamilyen ügyből kifolyólag vele együtt tartóztatják le. Az afgán kormány nem törődik ezekkel az ügyekkel, de Oroszország és Anglia annál inkább. Tudtam, hogy ez az asszony egy szép napon nálam is látogatást tesz, de előkészültem rá. Nem ő az egyetlen, aki hasonló ügyben ezen hivatal küszöbét átlépte.

Amikor Rusuloff negyedóra múlva újra az uccán volt, furcsa érzés vett rajta erőt. Örömlen kellett volna annak, hogy végre Mars nyomába jutott, de egyszersmind leverő érzés volt számára, hogy a megcsodált, szép szőke nő a hajszolt, könnyörtelen kémmel azonos, akinek annyi embervér tapadt kezéhez. Most már meg volt győződve arról, hogy a szép szőke nő nem más, mint — Mars, az indiai szovjet kémszervezet rettegelt vezére. És amikor ezzel tisztábjött, már el is határozta, hogy félretesz minden szentimentalizmust és tovább halad eredeti célja felé.

Az egyik piactéren hatalmas embertömeg szorongott. Lehetetlenség volt keresztülhatolni rajta. Rusuloff könyökkel utat tört magának az emberek között a piactér közepe felé.

(Folytatjuk.)

SPORT KÖZLÖNY

A román válogatott keleti turája miatt csak januárig turázhatnak a csapatok

Letiltják a NAC és a Crisana turáját — Tiltakoznak az érdekeltektől egyesületek

A Bucarestben megjelenő „Gazeta Sporturilor”, a szövetség félhivatalosa, azt a szenzációs hírt közli, hogy a román válogatott keleti turája miatt, a román csapatok csakis december 31-ikéig turázhatnak. Ez a letiltó rendelkezés egyelőre csupán a NAC-ot és a Crisana-t érdekli, amely együttesek ezidén hosszabb lélekzetű turákat fognak lebonyolítani.

Az érdekeltektől egyesületek, a két váradi Nemzeti Bajnoki csapat máris tiltakozott a tervek ellen, azt hangoztatják, hogy ha a központ ezt az elhatározását valóra is váltja, letiltja a turameccseit, akkor ezzel lehetetlenné teszi a klubok működését, miután a klub fenntartásához szükséges összegeket eképpen, a turák révén tudják csak megkeresni.

Egyébként itt közöljük úgy a NAC, mint a Crisana részleges turatervezetét:

A NAC Franciaországba megy a következő program szerint: december 16: Páris, Club Francais; december 17: Brest, A. S. Brestoise; december 31: Auchel, FC Auchellois; január 7: Lorient, FC Lorientata; február 2: Rabat, Olympique; február 17: Algir, FC Bhd. Ezek az eddig lekötött mérkőzések.

A Crisana állomásai: december 9: Páris, Club Francais; december 10: Calais, FC Calais; december 14: Antibes, Olympique; december 16: Nimes, Sporting Club Nimois. Ettől az időponttól kezdve, január 31-ig nincs megállapítva a további utirány.

Magyarország veretlenül nyerte a ping-pong világbajnokságot

A hölgycsapat második lett

Párisból jelentik: A magyar asztali tenniszező válogatott együttes ezidén is fölényesen nyerte a csapatbajnokságot. Magyarország 5:0 arányban verte a letteket, majd utolsó meccsként a csehekkel kerültek össze, akiket 5:1 arányban vertek. Magyarország veretlenül első, miután 11 izben győzött. A további helyezések: 2. Csehszlovákia és Ausztria (9 győzelem, 2 vereség), 4. Lengyelország (8:3), 5. Franciaország és Lettország (7:4), 7. Jugoszlávia, India, Anglia (4:7), 10. Svájc (2:9), 11. Belgium (1:10).

A női csapatbajnokságban Magyarország csak a második helyet tudta elfoglalni. 1. Németország (5:0), 2. Magyarország (4:1), 3. Csehszlovákia (3:2), 4. Anglia (2:3), 5. Franciaország (5:1), 6. Hollandia (0:5).

Az egyéni bajnokságok csütörtökön veszik kezdetüket.

O AZ ANGOL VÁLOGATOTT FÖLÉNYESEN VERTE A FRANCIAKAT. Ma meccsel Londonban az angol és francia válogatott csapat. Az angolok fölényes játék után, 4:1 (3:0) arányban győztek.

O Románia amatőr boxbajnokságait befejezték Bucarestben. Véget értek a bajnokság küzdelmei, az új bajnokok névsora: Légsúly: Sandu (Bucuresti). Bantamsúly: Florescu (Iasi). Pehelysúly: Niculescu (Konstanca). Könyvsúly: Petrescu (Bucuresti). Kisközépsúly: Borcea (Bucuresti). Középsúly: Nistor (Bucuresti). Kisnehézsúly: Brückner (Resica). Nehézsúly: Stanescu (Bucuresti). Amint a győztesek névsorából látható, az erdélyi versenyzők közül egyedül a resicai Brückner győzött, bár a döntőben a ielés bánati boxolók közül Gilicze, Dröfler, Savici és Totca is csak a döntőben véreztek el.

O Konfliktus a Ferencváros és az Újpest között. A pesti közlemények szerint, még nem tettek pontot a Polgár-Ferencváros-Ujpest ügy után, miután Polgár visszavonta a Ferencvároshoz kötő szerződését, amiből viszont a Ferencváros és az Újpest között tört ki konfliktus.

O Győzött a BKE Prágában. A pesti jég-hokki csapat idei első turameccsét játszotta és Prágában a Sparta-t könnyen verte 2:0 ér arányban.

